

İNFAZ YASASININ YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ İLE BİRLİKTE, DEVLET KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE KONUSUNDA SORUMLULUKLARINI YERİNE GETİRMELİ VE ACİL TEDBİRLER ALMALIDIR!

Koronavirüs önlemleri kapsamında evde kalmanın kadınlar, çocuklar ve LGBTİ+'lar için yarattığı şiddet sarmalına bir de İnfaz Yasası ile salıverilen cinsel istismar ve kadına yönelik şiddet failleri eklendi. Devlet, kadına ve çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi konusunda üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeli, başta kadınlar olmak üzere tüm kamuoyunu aldığı tedbirler konusunda acilen bilgilendirmelidir!

Kamuoyunda infaz paketi olarak bilinen "5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" 15 Nisan 2020 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. On binlerce siyasi mahpus, gazeteci, öğrenci, avukat, yerel yönetici ve siyasetçi infaz indirimi kapsamı dışında tutularak yalnızca bir kısım mahkûmun tahliye edilmesini sağlayan ve kalıcı ve eşitsiz bir infaz rejimi getiren bu yasa değişikliğinin amacının koronavirüs kapsamında kamu sağlığını korumaktan çok uzak olduğu açıktır. Kadınlar, çocuklar ve dezavantajlı gruplar lehine hiçbir tedbir almadan salt hapisane kapasitelerini azaltmak için yapılan tahliyeler ile kadın ve çocukların can güvenliği hiçe sayılmaktadır. Kadın örgütlerinin görüşü alınmadan hazırlanan taslak mart ayının ortalarında basına yansımış, cinsel dokunulmazlığa karşı suçların infaz sürelerinde kalıcı indirim yapılması üzerine kadın ve LGBTİ+ örgütleri tasarıya kuvvetle karşı çıkmıştı.[1] Bunun üzerine tasarıda değişikliğe gidilmiş ve cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar infaz indiriminin kapsamı dışında bırakılarak tasarı Adalet Komisyonu'na gönderilmiştir. Tasarının Adalet Komisyonu'na gönderildiği gün, iktidar "cinsel suçların ve kadına şiddet suçlarının infaz indirimi kapsamında olmadığını" açıklamıştı.[2] Ancak, iktidar tarafından defalarca vurgulanan bu hususun gerçeği çarpıttığı zaman içinde netleşmiştir.

[1] <https://www.evrensel.net/haber/400360/kadin-orgutleri-istismarin-ve-siddetin-onunu-acacak-bir-tasariyi-kabul-etmiyoruz>

[2] <https://www.hurriyet.com.tr/galeri-ceza-infaz-indiriminde-son-durum-ne-41482340>

Paket kapsamında, bazı suçların infaz sürelerinde indirim giden kalıcı düzenlemelerin yanı sıra, koronavirüs salgını nedeniyle –siyasi mahkumlar hariç tutularak– mahkumların kapalı cezaevlerinden açık cezaevlerine geçişine ve açık cezaevlerinden de “izin” adı altında tahliyesine imkân veren geçici düzenlemeler de mevcuttur. Her ne kadar kadın örgütlerinin mücadelesi neticesinde cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar bakımından kalıcı bir infaz indirimine gidilmemiş olsa da, iktidar tarafından iddia edilen aksine, kadına yönelik şiddetin infaz indirimi kapsamında olmadığını söylemek mümkün değildir. Her şeyden önce, Türk Ceza Kanunu’nda “kadına yönelik şiddet” diye bir suç yoktur. Eğer ifade edilmek istenen fiziksel şiddet kasten yaralama ise, kasten yaralama suçu ve kadınların sıkça maruz bırakıldığı tehdit, hakaret, şantaj suçları kalıcı infaz indirimi kapsamındadır. Bu nedenle, kadına yönelik şiddet suçunun infaz indirimi kapsamında olmadığı söylemi gerçeği yansıtmamaktadır.

Koronavirüs salgını nedeniyle getirildiği ifade edilen ve af sonucunu doğurma tehlikesi olan geçici düzenlemeler çok daha kaygı vericidir. Değişiklikler uyarınca, halihazırda cezalarını açık cezaevlerinde çekmekte olan siyasi hükümlüler hariç tüm mahkumlar 31 Mayıs 2020’ye kadar izinli sayılacak, bu izin gerekli olması halinde 31 Kasım 2020’ye kadar uzatılabilecektir. Bir başka deyişle, cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar, kadına yönelik fiziksel şiddet, kadın cinayetleri ya da cinayete teşebbüsten hüküm giymiş olanlar da dahil olmak üzere halihazırda açık cezaevinde olan tüm mahkumlar salıverilecektir. Tasarıya Komisyon aşamasında eklenen bir madde ile açık cezaevinden salınması planlanan hükümlülerin sayısını artırmak için, halihazırda kapalı cezaevlerinde cezalarını çekmekte olan hükümlülerin de açık cezaevlerine geçiş süresi oldukça azaltılmıştır. Buna göre yalnızca birkaç ay kapalı cezaevinde kalmış olan bir hükümlü, getirilen kalıcı infaz indirim sürelerinden de yararlanarak, doğrudan dışarı çıkabilir hale gelmektedir. Her ne kadar, bu salıvermeler bir “izin” şeklinde düzenlenmişse de, izinden dönmemenin bir cezai yaptırımının olmadığı ve “izin” 7 ay gibi uzun bir süre boyunca uzatılabileceği göz önüne alındığında bunun tümünden bir salıvermeye dönüşme riski bulunmaktadır.

Koronavirüs nedeniyle “izin” adı altında cinsel saldırı, çocuğun cinsel istismarı ve kadına yönelik şiddet suçlarının faili olan binlerce erkeğin, şiddete maruz kalan kadın, çocuklar ve cinsiyet kimliği ve yönelimi nedeniyle ayrımcılığa maruz bırakılan gruplar açısından hiçbir önleyici koruyucu tedbir alınmadan dışarıya salınması, failerin kadın ve çocuklara musallat olması, kadın ve çocuklar başta olmak üzere tüm dezavantajlı grupların hayatlarının tehlikeye girmesi anlamına gelmektedir. Yapılan çalışmalar kadınların en çok ev içinde şiddet gördüklerini ortaya koymaktadır. Salgın sebebiyle evde kalınan günlerde şiddete maruz bırakılan kadın, çocuk ve tüm dezavantajlı gruplar için evde 7/24 failerle birlikte olmak, şiddet riskini arttırmaktadır. Dahası, 30 Mart 2020 tarihinde yayınlanan HSK kararıyla, hakimlere “6284 Sayılı Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının yükümlülerin koronavirüs kapsamında sağlığını tehdit etmeyecek şekilde değerlendirilmesi” talimatı verilmiştir. Bu talimat, şiddet uygulayan failere hakkında evden uzaklaştırma kararı verilmemesi ya da kadınların sığınaklara yerleştirilmemesi riskini doğurmaktadır. Karantina günlerinde kadınların başvurabilecekleri mekanizmaların sınırlandırılmasıyla kadınların ev içi şiddetten uzaklaşmasının zorlaştırıldığı ve cezaevlerinden binlerce şiddet ve istismar failinin tahliye edileceği koşullar altında, devletin hala kadınlar ve çocukların korunması için alması gereken önlemlere ilişkin acil eylem planının bulunmaması karşısında olağanüstü kaygılıyız. Tüm bu riskler ortadayken, hiçbir sistematik koruma planı oluşturulmadan binlerce şiddet failinin salıverileceği bir dönemde kadınların koruma tedbirlerinin de ellerinden alınması, kadınların can güvenliğini hiçe saymak anlamına gelmektedir.

Tüm bu gelişmeler çerçevesinde, aşağıda imzası bulunan örgütler olarak, Devletin kadına ve çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi konusunda yükümlülüğü olduğunu bir kez daha hatırlatıyor, salgının yarattığı özellikli durumları da göz önüne alarak, Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı başta olmak üzere tüm ilgili kurum ve kuruluşları, kadına yönelik şiddetle ilgili aşağıdaki acil eylem planını oluşturmaya ve ivedilikle aşağıdaki tedbirleri almaya çağırıyoruz:

1- İnfaz yasası ile salıverilecek kadına yönelik şiddet ve cinsel istismar failleri konusunda İstanbul Sözleşmesi'nin 56. Maddesi uyarınca kadınların ve toplumsal cinsiyet temelli şiddete maruz bırakılan tüm diğer bireylerin bilgilendirilmesi yükümlülüğü polis, jandarma, bekçi muhtar vb. her türlü yolla yerine getirilmeli, güvenlik riski bildiren kadınlar yasal hakları konusunda bilgilendirilmeli ihtiyaç duydukları desteklere acilen ulaştırılmalıdır.

2- İnfaz yasası ile salıverilecek kadına yönelik şiddet ve cinsel istismar faillerinin sistematik olarak etkin bir şekilde takibi yapılmalı, koronavirüs nedeniyle faillere verilen "iznin" bir "tahliye" anlamına gelmemesi için fail üzerinde denetim tedbirleri uygulanmalıdır.

3- Tarafı olduğu İstanbul Sözleşmesi uyarınca, Devlet, her türlü olağanüstü halde dahi kadına yönelik şiddetle mücadelede pozitif yükümlülük sahibidir. 6284 sayılı Kanun, hiçbir ihmale veya keyfiyete yer bırakmaksızın, salgın süresince de kadın ve çocuklar öncelik alınarak ivedi ve etkin bir şekilde uygulanmalıdır. Tedbir kararları, salgının yarattığı özel koşullar dikkate alınarak kadınların ve çocukların korunması yükümlülüğüne uygun bir şekilde verilmeli, tedbir kararlarını yerine getirmeyenler hakkında cezai işlem uygulanmalıdır.

4- Salgın döneminde kadın ve çocuklar başta olmak üzere tüm dezavantajlı grupların şiddet görme tehlikesinin önlenmesi ve şiddetten uzaklaşabilmeleri için vakit kaybetmeden bir Acil Eylem Planı açıklanmalı ve bu bilgilere erişimin kolayca sağlanması için kamu spotu aracılığıyla bilgilendirme yapılmalıdır.

5- Salgın döneminde sığınak ve acil barınma ihtiyaçlarının karşılanabilmesi amacıyla sığınak olarak kullanılacak mekân ve alanların sayısı ve kapasitesi acilen artırılmalı, sığınaklarda gerekli sağlık tedbirleri en sıkı şekilde uygulanmalıdır.

6- Salgın koşullarında kadınların hastane ve karakollara erişmekte yaşadığı güçlük ve kaygılar göz önüne alındığında, Devletin İstanbul Sözleşmesi'nin 25. Maddesi gereğince oluşturmakla yükümlü olduğu cinsel şiddet kriz merkezleri önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır. Bu çerçevede, cinsel şiddet kriz merkezlerinin kurulması için gerekli adımlar ivedilikle atılmalıdır.

7- Alo 183 veya kadına yönelik şiddet için acilen kurulacak başka bir hat, sadece toplumsal cinsiyet temelli şiddet özelinde 7/24 erişilebilir ve çok dilli bir Acil Yardım Hattı olarak çalışmalı, kadınlara sosyal, psikolojik ve hukuki destek verilmesi sağlanmalıdır.

156 İmzacı Kurum

17 Mayıs Derneği	Filmmor	Kırkyama Kadın Dayanışması
28. İstanbul LGBTİ+ Onur Haftası Komitesi	Gaziantep ZeugMADİ LGBTİ+	Kırmızı Biber Derneği
78'liler Girişiminden Kadınlar	Genç Yeşiller Kadınları	Körfez Bağımsız Kadın Dayanışması
Adalar Vakfı Kadın Çalışma Grubu	Giresun Kadın Platformu	Koza Kadın Derneği
Adana Kadın Dayanışma Merkezi ve Sığınma Evi Derneği (AKDAM)	Güç-Kat Dezavantajlı Kadınlar Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği	Kuir Eskişehir Lgbti Topluluğu
Adana Kadın Platformu	Gül Suyu Gülenso Kadın Dayanışma Evi Derneği	Lotus Kadın Yaşam ve Dayanışma Derneği
Amazon Kadın ve Yaşam Derneği	Günebakan Kadın Derneği	Maltepelili Kadınlar
Anadolu İş Kadınları Derneği (AİKAD)	Halkevci Kadınlar	Mardin Şahmaran Kadın Platformu
Anka Üreten Kadın Derneği	Hatay Kadınlar Birlikte Güçlü	Mersin Kadın Platformu
Antakya Kadın Dayanışması	Havle Kadın Derneği	Mezopotamya Kadın Kooperatifi
Antalya Feminist Kolektif	İHD Ankara Şubesi Kadın Komisyonu	Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfı
Antalya Kadın Danışma Merkezi ve Dayanışma Derneği	İHD İstanbul Kadın Komisyonu	Mor Salkım Kadın Dayanışma Derneği
Avrupa Kadın Lobisi - Türkiye Koordinasyonu	İlerici Kadınlar Meclisi	Mor Sarmaşık
Aydın Kadın Efeler Derneği	İmece Ev İşçileri Sendikası	Muğla Emek Benim Kadın Derneği
Ayvalık Kadın İnisyatifi	İstanbul Feminist Enstitü	Ordu Kadını Güçlendirme Derneği
Bağımsız Kadın Derneği	İzmir Amargi	Özgür Genç Kadın
Başlangıç Kadın Meclisi	İzmir Kadın Dayanışma Derneği	Özgürlük İçin Hukukçular Derneği Kadın Komisyonu
Bir Kadın Bir Hayat Derneği	İzmir Kadın Dünyası Derneği	Samandağ Kadın Dayanışma Derneği
Biz Cinsel Yönelim ve Cinsiyet Kimliği Araştırmaları Derneği	İzmir Kadın Platformu	Samsun Kadın Dayanışması
Bodrum Kadın Dayanışma Derneği	Kadıköy Kent Konseyi Kadın Meclisi	Sancaktepe Yerel Demokrasi Kadın Meclisi
Buca Kadın Platformu	Kadıköy Kent Konseyi LGBTİ+ Meclisi	Sasalı Sosyal Dayanışma ve Geliştirme Derneği'nden Kadınlar
Bursa Kadın Platformu	Kadın Adayları Destekleme Derneği (Ka.Der)	Seyhan Kadın Çocuk Dayanışma Eğitim ve Kültür Derneği (SEKAD)
Çanakkale Elder	Kadın Çalışmaları Derneği	Sınır Tanımayan Kadınlar
Çanakkale Kadın Dayanışma	Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu	Söke Kadın Sığınma Danışma ve Dayanışma Derneği
Çanakkale LGBTİ+ İnisyatifi	Kadın Dayanışma Vakfı	Sosyal Dayanışma Ağı - SODA
Çekmeköy Kadın Meclisi	Kadın Eğitim ve İstihdam Derneği (KEİD)	Sosyalist Kadın Meclisleri
Çekmeköy Kadın Platformu	Kadın Emeği Kolektifi	Sultangazi Kadın Dayanışma
Çeşme Kadın Girişimi ve Üretim Kooperatifi (ÇEŞKA)	Kadın Erkek Birlikte Sosyal Eşitlik Derneği (KEBSED)	Şiddetsizlik Eğitim ve Araştırma Derneği Kadınları
Çiğli Evka-2 Kadın Kültür Derneği (Çekev)	Kadın Haklarını Koruma Derneği	Tarsus Kadın Platformu
Cinsel Şiddetle Mücadele Derneği	Kadın Koalisyonu - Uluslararası Çalışma Grubu	TMMOB İstanbul İKK Kadın Komisyonu
Cinsiyet Eşitliği İzleme Derneği	Kadın Meclisleri	Toplumsal Dayanışma için Psikologlar Derneği (TODAP) Kadın Komisyonu
Demir Leblebi Kadın Derneği	Kadın Mühendisler, Mimarlar, Şehir Plancılar Grubu	Trabzon Kadın Gelişim ve İletişim Derneği
Demokratik Alevi Dernekleri Kadın Meclisi	Kadın Savunma Ağı	TTB Kadın Hekimlik ve Kadın Sağlığı Kolu
Deniz Yıldızı Kadın Dayanışma Derneği	Kadın Yazarlar Derneği	Türk Kadınlar Birliği ve 80 Şubesi
Denizli Kadın Platformu	Kadınca Yaşam Derneği	Türkiye Kadın Dernekleri Federasyonu
DİSK Birleşik Metal Sendikası Kadın Komisyonu	Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği	Uçan Süpürge Kadın İletişim ve Araştırma Derneği
DİSK Kadın Komisyonu	Kadınlar Birlikte Güçlü - İstanbul	Uçan Süpürge Vakfı
Diyarbakır Dicle Amed Kadın Platformu	Kadınlar Birlikte Güçlü - İzmir	Üniversiteli Kadın Kolektifi
Edirne Kadın Merkezi Danışma Merkezi (EKAMEDER)	Kadınların Gücü Kültür Eğitim Dayanışma ve Yardım Sevenler Derneği (KADGÜÇ)	Urla Kadın Dayanışma Derneği
Edirne Kadın Platformu	Kadınların Kurtuluşu	Van Ahtamar Kadın Platformu
Edirne Kent Konseyi Kadın Meclisi	Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV)	Van Barosu Kadın Hakları Komisyonu
Ege Kadın Buluşması Platformu	Kahdem - Kadınlara Hukuki Destek Merkezi	WINPEACE
Eğitim-senli Kadınlar	Kamer Vakfı	Yaşam Evi Kadın Dayanışma Derneği
Ekmek ve Gül	Kampüs Cadıları	Yaşam Kadın Çevre Kültür ve İşletme Kooperatif (YAKA-KOOP)
erktolia	Kampüssüzler'den Kadınlar	Yaşam Kadın Merkezi
Erzincan Katre Kadın Danışma ve Dayanışma Derneği	Kaos GL	Yaşamda Kadın ve Sanat Derneği
Esenyalı Kadın Dayanışma Derneği	Kapatılan VAKAD Aktivistleri	Yeni Demokrat Kadın
EŞİTİZ - Eşitlik İzleme Kadın Grubu	Karabağlar Kadın Girişimi Üretim ve İşletme Kooperatifi	Yeni Yaşam Derneği'nden Kadınlar
EVKAD/Adana	Karadeniz Kadın Dayanışma Derneği	Yeniyo'l'dan Kadınlar
FeminAmfi	Karya Kadın Derneği	Yeşil Feministler
Fethiye Kadın Danışma ve Dayanışma Derneği	Kayseri Kadın Dayanışma Derneği	Yoğurtçu Kadın Forumu
	KAZETE - Bağımsız Kadın Gazetesi	Zonguldak Kadın Platformu
	KESK Kadın Meclisi	